

su nastale tužitelju kao krcatelju. Jednako bi se moglo uzeti i u obrnutom slučaju, tj. da je krcatelj zakasnio s ukrcajem robe zbog carinskog pregleda, pa bi on u takvom slučaju snosio štetne posljedice i morao naknaditi eventualnu štetu koja je nastala brodaru zbog zakašnjenja s ukrcajem robe.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 5.II 1963.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr Vladimir Borić, dr Nada Heisinger

Čista teretnica predstavlja predmnevu da je teret ukrčan uredno - Ova se predmneva ne može oboriti prostom tvrdnjom broskog oficira koju sud nije cijenio - Dokaz protiv predmneve mora sadržavati konkretne činjenice - Komisijski zapisnik sastavljen na željeznici 8 dana nakon iskrcaja robe s broda ne može dokazivati da je šteta nastala prijevozom morem - Izjava primaoca kojom se on ogradjuje od odgovornosti za štetu na teretu nema utjecaja na odnos između krcatelja i brodara - Spediter se oslobadja odgovornosti dokazom da je dobio čistu teretnicu koje sadržaj brodar nije uspio pobiti

Tužitelj je predao tuženiku, poduzeću luke, robu radi otpreme u Gruđu preko Metkovića. Tuženik je robu ukrcao u Zadru i od zapovjednika dobio čistu teretnicu.

Na odredištu je konstatirano da je sadržaj jednog sanduka čokolade oštećen vlagom. Tužitelj smatra da mu je za oštećenje odgovoran tuženik, jer da je prema navodu broskog oficira ukrcao teret na brod po kiši i složio ga na brodsku palubu, a ne u skladište broda. Tužbom se traži naknada tako nastale štete.

Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu. Protiv presude žalio se tuženik. Drugostepeni sud je žalbu usvojio sa slijedećim obrazloženjem:

Osnovano tuženik ukazuje na činjenicu da je predajom čiste teretnice pružio tužitelju valjani dokaz o urednoj predaji tereta na brod. Iz pregleda teretnice, koja u prijepisu prileži spisu, a tužitelj joj u postupku nije osporio istinitost, proizlazi da je brodar primio od tuženika na prijevoz u teretnici upisanu robu bez ikakve ograde. Stoga se - dok god brodar ne dokaže protivno - mora uzeti da je teret ukrčan u onom stanju i u onim uvjetima kako to proizlazi iz teretnice. Budući da se brodar nije u tom pogledu ogradio upisom u teretnicu, mora se uzeti da je teret ukrčan uredno pod normalnim uvjetima ukrcaja, i složen u brodsko skladište na način koji odgovara prirodi tereta. Od tuženika kao

špeditera ne može se drugo zahtijevati, pa je stoga i u ovom konkretnom slučaju tuženik predajom čiste teretnice ujedno pružio i dokaz da je svoju obvezu iz ugovora o špediciji uredno ispunio.

Predmnijeva nastala predajom čiste teretnice ne može se pobijati, kako to tužitelj čini, a prvostepeni sud usvaja prostim pozivom na tekst uvjeta br.13 općih uvjeta prijevoza, otisnutih na poledjini teretnice. Primjenu ograde sadržane u tom uvjetu dužan je brodar opravdati pružanjem dokaza o nastupu okolnosti o kojima se u tom uvjetu govori. U konkretnom slučaju brodar bi bio dužan dokazati da je sporni teret ukrcan po kiši i složen na brodskoj palubi, te navesti razloge zbog kojih te okolnosti nije u teretnici naveo, premda su one odlučne za ustanovljenje stanja tereta u času ukrcaja, pa prema tome i za obvezu brodarovu da teret na odredištu preda primaocu u stanju u kom ga je primio. Navodna jednostavna tvrdnja brodskog oficira, koja nije data pred sudom, već je samo reproducirana u izjavi primaoca tereta u Metkoviću, ne može se smatrati dokazom sposobnim da pobije sadržaj čiste teretnice, i da od brodara otkloni odgovornost za činjenicu što teret ne predaje u skladu s opisom u teretnici. Kad bi se usvojilo takvo dokazivanje, brodar bi se uvijek mogao osloboditi odgovornosti bez obzira na stvarno stanje stvari.

Okolnost, koju navodi prvostepeni sud, da se primalac tereta u Metkoviću ogradio od odgovornosti, nema utjecaja na odnos između parničnih stranaka. Njom se samo potvrđuje da se teret u času predaje na odredištu ne nalazi u istom stanju u kom ga je brod primio pri ukrcaju i kako je opisan u teretnici, te se ujedno obara predmnijeva da je brodar predao teret uredno. Budući da tuženik ne odgovara za predaju tereta, to ga se te okolnosti ne tiču. Primjećuje se međjutim da je posve nejasno na koji se način primalac u Metkoviću ogradio, jer upisom u "brodski očevidnik" to nije mogao učiniti, a baš to se tvrdi u prijepisu pisma od 26.X 1961., koje je priloženo spisu.

Komisijskim zapisnicima sastavljenima u Grudi povodom primitka robe od željeznice, osam dana nakon iskrcaja iz broda, ne može se dokazivati ni utvrđivati šteta nastala prijevozom morem, koji je prijevoz završen predajom tereta primaocu po teretnici; posebno se iz njih ne može zaključivati o stanju u kom se je teret nalazio u času ukrcaja na brod, a samo ta okolnost je odlučna za objašnjenje spora između parničnih stranaka. Zbog toga je prvostepeni sud pogrešno cijenio značenje sadržaja tih zapisnika za odnos koji se u ovoj parnici raspravlja. Isto tako prvostepeni sud je pogrešno pošao i od primjene Općih uzenca 297 i 242 na nazočni spor, jer se u ovom sporu uopće ne radi o prijelazu rizika s prodavaoca

na kupca, niti o posljedicama neuredno ispunjenog ugovora o kupoprodaji. Radi se naprotiv o ispunjenju ugovora o otpremi, pa kako je tuženik predajom čiste brodske teretnice, koje sadržaj tužitelj nije uspio pobiti, ispunio svoju ugovornu obvezu, to je valjalo tužbeni zahtjev, koji polazi od protivnog stajališta, odbiti.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 7.II 1963.

Vijeće: dr Dušan Arneri, Ratko Zlodre, Petar Koceić

Prijevoz kamionom - Kao dokaz o izvršenom prijevozu i njegovim modalitetima služi prijevoznica koju potpiše primalac - Putni nalog vozačev, koji potpiše primalac, nije sam po sebi dovoljan dokaz - U žalbenom postupku nije dopušteno dovoditi u sumnju slobodno uvjerenje Prvostepenog suda u pogledu ocjene iskaza svjedoka

U obrazloženju presude navodi se da je prvostepeni sud, na osnovi provedenih dokaza i saslušanih svjedoka, našao da je tužitelj stvarno konkretne prilike utrošio na prijevoz samo 7 sati, i stoga da tuženik osnovano odbija platiti tužitelju višak radnog vremena, kojega je nekada obuhvaćena utuženim iznosom.

Tužitelj se žali. Drugostepeni sud je žalbu odbio sa slijedećim obrazloženjem:

Po razmotrenju ove pravne stvari u granicama razloga i navoda žalbe sud nalazi da je prvostepeni sud pravilno ocijenio na osnovi rezultata provedenog postupka sve odlučne činjenice, i da nije pogrešno primijenio materijalno pravo, kad je tužbeni zahtjev odbio kao neosnovan.

Tužitelj stoji na stajalištu da je tuženik dužan platiti utuženi iznos s razloga što je tuženikov skladištar potpisao konkretnom prilikom tužiteljev putni nalog broj 12269, na kojem je prema tužiteljevu navodu, bilo potvrđeno da je za tuženika izvršeni transport trajao od 10.30 do 21.30.

Ovo je stajalište pogrešno. Kao dokaz za uredno izvršeni prijevoz robe, kako u pogledu same robe, tako i u pogledu drugih podataka u vezi s plaćanjem prijevoza, odlučne je odnosna prijevoznica na kojoj primalac robe svojim potpisom izvršitelju prijevoza potvrđuje suglasnost s izvršenim prijevozom uz uvjete koji su u prijevoznici navedeni.